

завершенню середньої школи; після закінчення бакалаврської програми. У п'ятдесяти англійських ВНЗ практикуються програми дистанційного пост-дипломного навчання. Найбільш популярні курси комерції, права, фінансових та юридичних дисциплін, бізнес-управління, медицини. При отриманні ступеня магістра іспити приймаються письмово, усні іспити приймаються під час інтернет-конференцій.

В інших країнах, таких як Великобританія, США або Японія, дистанційне навчання почало розвиватися раніше і в цих країнах отримання дистанційного навчання супроводжується низкою умов обмежень. В Україні дистанційне навчання має стійку правову базу, менший рівень обмежень та за останні роки набуло значного поширення в країні. Загалом слід відмітити великий досвід роботи з дистанційного навчання у освітян нашої країни, що було набуто в найкоротші строки.

UDC 37.017.4:331.101

FEATURES OF ONLINE EDUCATION IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW IN THE COUNTRY

Kuchinsky V.A., Ph.D., Associate Professor
Pererva P.G., Doctor of Economic Sciences, Professor
pgpererva@gmail.com
National Technical University «KhPI»

Martial law is a special legal regime introduced by presidential decree on February 24, 2022 throughout Ukraine. The reason for the introduction of martial law was the full-scale invasion of Russia into the territory of our country.

In crisis conditions, face-to-face and distance learning have clearly demonstrated their differences. When visiting Ukrainian universities close to the front line in person, it is difficult to guarantee the complete safety of students. Even in areas remote from the combat zone, air alarms are often heard. Students who find themselves abroad as refugees have lost the opportunity to study full-time in Ukrainian higher education, so most of them choose distance learning for their further education in these turbulent months of the war.

The practice of educating university groups under martial law has developed a system for conducting training sessions online using

information platforms. At the same time, the university system, and primarily teachers and students, were not always ready to implement distance learning in general and within the educational and practical part in particular. As an educational industry, it is proposed to consider the study of economic and managerial Disciplines [1-19].

Analysis of the experience of implementing distance learning has shown that its effectiveness depends primarily on the development of innovative methods and technologies, while digital platforms, electronic and paper educational resources are learning tools that help to establish and organize this process [3, 6, 9,15].

As a result of the research carried out in the framework of the study of economic and managerial disciplines, it was established that the introduction of distance learning is, first of all, the process of changing the forms of education. This is a de facto transition from the traditional classroom form of training to a regulated form of competently oriented educational and practical training. The practice of organizing distance learning has finally confirmed that the classroom training system is not effective enough and should be left in the past. The main difference between these forms of training is a radical change in the role of the teacher: from the manager of the translation of information to the developer of digital educational content, the organizer and designer of the distance learning process, the facilitator, the tutor, etc. The distance teacher of economic and managerial disciplines owns the technology of individualization of training, the organization of the activities of remote listeners (students), accompanies the process of mastering each the student algorithm of educational activity, creates a friendly atmosphere of interaction and mutual assistance.

In the classroom training system, classes are held only in university premises, laboratories, while in distance learning and practical training they are held mixed - in classrooms and remotely, and in conditions of strict quarantine - only remotely. In the classroom training system, classes take place according to the schedule and last 90 minutes (with a break after 45 minutes), in total they are designed for the average student, since it is impossible to carry out individual training within its limits.

The distance learning and practical training system is also regulated, but according to the algorithm of activity with elements of distance learning and taking into account the individual pace of learning of each student. Since the basis of the Ukrainian higher school is the implementation of the competence approach, and educational and practical

competence, like any other, is formed only in activity and exists as an activity, then training is organized according to the algorithm of educational and practical activities.

That is why for the effective organization of distance learning, knowledge about the methods of remote learning activity is important - the appropriate use of digital tools at each stage of training. Features of training can be when performing a course project or work. When conducting consultations, it is advisable to meet on digital platforms with the whole group of students only at certain stages of work - determining the problem and topic of the project, choosing tasks of different types and ways to perform them, planning work, developing criteria for completing tasks, as well as at the stages of reflection - assessment, self-assessment and presentation of results. While the process of course design itself is optimal to perform independently at an individual pace for high-quality educational content - video materials, instructions, technological maps, individual consultations. To create a virtual environment, establish effective feedback and interaction, it is necessary to master the appropriate digital means.

Distance learning and self-learning, as a creative process of building an individual learning trajectory, involves overcoming difficulties, inevitable mistakes that ultimately lead to success, high-quality educational products, the formation of key and subject competencies [2,8, 11]. After all, competence is a new level of self-organization of a person in uncertain conditions, his awareness of himself, his capabilities, existing educational experience, the ability to see prospects, set goals and readiness to achieve them.

Today, in the Ukrainian higher school, multicomponent systems for assessing the quality of general training of students should be formed. At the same time, they must take into account the realities of today, the peculiarities of the organization of the educational process in wartime. They solve specific problems:

- implementation of control with the help of a set of evaluation tools, as well as management with the help of feedback elements of the process of accumulating skills, knowledge, skills in a specific area of training in the form of the results of mastering the economic discipline;
- implementation of control with the help of a set of assessment tools, as well as management with the help of feedback to achieve the goals of the implementation of some main professional educational program;
- achieving the basic level of management and quality control of

education, it would ensure unhindered recognition of the high qualification of graduates by foreign and Ukrainian employers, world educational systems.

References:

1. Kocziszky György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. (2012). Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668 p.
2. Pererva P.G., Kocziszky G., Veres Somosi M. (2019). Compliance program: [tutorial]. Kharkov; Miskolc : NTU «KhPI». 689 p.
3. Pererva P.G., Tkachev M.M., Kobieliava T.O. Evaluation of holder profits violation of their exclusive rights. *Науковий вісник Полісся*. 2016. № 4 (8), ч.2. С.240-246.
4. Tkachov M.M., Pererva P.G., Kobieliava T.O., Tkachova, N.P., Diachenko T.A. (2021). Management of relations with enterprise stakeholders based on value approach. *Problems and Perspectives in Management*. Vol.19, Iss.1. P.24-38.
5. Kosenko O.P., Kobieliava T.O., Tkacheva N.P. (2017). Monitoring the commercial potential of intellectual property. *Scientific bulletin of Polissia*. №1, ч.2. С.140-145.
6. Kocziszky G., Kobieliava T.O., Pererva P.G., Veres Somosi M. (2019). Compliance program. Kharkov-Miskolc: NTU «KhPI». 689 p.
7. Кобелева Т.О., Витвицька О.Д., Перерва П.Г., Ковальчук С.В. Стратегічне управління розвитком підприємства на засадах інтелектуальної власності. *Вісник НТУ "ХПІ" (екон.науки)* : зб. наук. пр. Харків : НТУ «ХПІ», 2022. № 1. С. 52-57.
8. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Формування системи економічної стійкості та комплаєнс захисту машинобудівного підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2018. № 1 (35). С. 98-106.
9. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві : навч. посібник для інж.-техн. вузів. Харків: «Основа», 1993. 288 с.
10. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Ткачова Н.П. Формування інноваційної та інвестиційної політики промислового підприємства на засадах збалансованої системи показників. *Вісник НТУ «ХПІ»* : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. Харків : НТУ «ХПІ», 2015. № 59 (1168). С. 96-100.
11. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. Київ: Знання, 2009. 1070 с.
12. Ілляшенко С.М., Перерва П.Г., Маслак О.І., Кобелева Т.О., Кучинський В.А. Ефективність інформаційних технологій в управлінні інтелектуальною власністю промислового підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*: зб. наук. пр. *Екон.науки*. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. № 1. С. 53-58.
13. Маслак О.І., Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Кучинський В.А., Ілляшенко С.М. Аутсорсинг патентних, логістичних та інформаційних послуг як

інструмент підвищення ефективності управління інтелектуальною власністю на промисловому підприємстві. *Вісник НТУ «ХПІ»: зб. наук. пр. Екон.науки.* Харків : НТУ «ХПІ», 2021. № 2. С. 21-26.

14. Ткачова Н.П., Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Формування інноваційної та інвестиційної політики промислового підприємства на засадах збалансованої системи показників. *Вісник НТУ «ХПІ»: зб. наук. пр. «Технічний прогрес та ефективність виробництва».* Харків: НТУ «ХПІ», 2015. № 59 (1168). С. 96-100.

15. Кобелева Т.О. Сутність та визначення комплаєнс-ризиків. *Вісник НТУ «ХПІ»: зб. наук. пр. Екон.науки.* Харків: НТУ «ХПІ», 2020. № 1 (3). С. 116-121.

16. Гусаковська Т.О., Кобелева Т.О. Вплив розміру збитків від порушень прав інтелектуальної власності на процес ціноутворення. *Вісник НТУ «ХПІ»: зб. наук. пр. «Технічний прогрес та ефективність виробництва».* Харків: НТУ «ХПІ», 2014. № 64 (1106). С. 52-57.

17. Tkachova N., Kobieliava T., Pererva P. Formation of competitive advantages of machine-building enterprises on the basis of the benchmarking concept [Electronic resource]. *International Marketing and Management of Innovations: Global Sci. E-Journal.* Bielsko-Biala, 2021. № 6. 10 p.

18. Кобелева Т.О. Комплаєнс-безпека промислового підприємства: теорія та методи: моногр. Харків: Планета-Принт, 2020. 354 с.

19. Nagy S., Pererva P.G. (2021) Formation of an innovative model of the Hungarian business economy. *Marketing of innovations. Innovations in marketing: materials of the Intern. Sci. Internet Conf., December 2021.* Bielsko-Biala. P. 51-54.

УДК 378

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ОСВІТІ

*Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
valentinaonisiforova@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

*Осьмірко І.В., к.е.н., доцент
i.v.osmirko@hnpri.edu.ua*

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди*

Цифровізація в освіті означає використання цифрових технологій та інструментів для покращення процесу навчання та підвищення якості освіти. Це включає використання комп'ютерів, Інтернету, мультимедійних пристроїв, програмного забезпечення, соціальних мереж та інших технологій для досягнення освітніх цілей.

Цифровізація в освіті може мати багато переваг. Це може допомогти здобувачам краще засвоїти матеріал завдяки доступу до